

Minder stikstofuitstoot door Schoon en Emissieloos Bouwen

 provincie
Gelderland

Minder uitstoot van stikstof door Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) in uw gemeente

Nederland staat voor een grote woningbouwopgave. Tegelijkertijd vragen stikstofregels om een zorgvuldige aanpak van woningbouwprojecten. Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) helpt gemeenten om de stikstofuitstoot te verminderen tijdens de bouw van woningen. Daarnaast wordt schoon en emissieloos bouwen verplicht bij bouw- en sloopwerkzaamheden door de emissiereductieplicht in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Daarom is het belangrijk om hier nu al rekening mee te houden in het beleid, de planning en de aanbestedingen van uw gemeente. Zo bouwt uw gemeente schoner aan de huizen van morgen.

De emissiereductieplicht bij bouwen en slopen

Sinds de invoering van de Omgevingswet geldt voor bouw- en sloopwerkzaamheden een emissiereductieplicht. In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), artikel 7.19a, staat dat adequate maatregelen moeten worden getroffen om de stikstofuitstoot op de bouwplaats te beperken. Gemeenten zijn het bevoegd gezag om invulling te geven aan de emissiereductieplicht in hun beleid. Het minimumniveau uit de Routekaart SEB is het uitgangspunt van deze verplichting. Gemeenten kunnen er ook voor kiezen om een hoger ambitieniveau na te streven.

Het minimumniveau

Bij de invulling van de emissiereductieplicht geldt een minimumniveau. Dat zijn eisen aan de maximale emissies van mobiele werktuigen die worden ingezet bij bouw- en sloopprojecten.

Materieel	Periode 1 (1 jan 2023 - 31 dec 2024)	Periode 2 (1 jan 2025 - 31 dec 2027)	Periode 3 (1 jan 2028 - 31 dec 2029)	Periode 4 (1 jan 2030 en verder)
Licht ('minimaterieel' < 19 kW)	Geen eis	Geen eis	100% ZE	100% ZE
Licht (19 - 37 kW)	Stage IIIa	Stage IIIa	Stage IIIa	100% ZE
Licht (37 - 56 kW)	Stage IIIa	Stage IIIb	Stage IIIb	100% ZE
Middelzwaar (56 - 130 kW)	Stage IIIa	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter (2030); 100% ZE (2035)
Zwaar (130 - 560 kW)	Stage IIIa	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter (2030); 100% ZE (2035)
Specialistisch (levensduur > 15 jaar); Zeer zwaar (>560 kW)	Geen eis	Geen eis	Katalysator en roetfilter	Katalysator en roetfilter; 100% ZE (2035 - 2040)
Stationair (generatoren, pompen, torenkranen)	Gelijk aan eisen niet-stationair	Gelijk aan eisen niet-stationair	100% ZE(<560 kW); gelijk aan eisen niet-stationair (>560 kW)	100% ZE(<560 kW); gelijk aan eisen niet-stationair (>560 kW)

Toelichting op de tabel

- 1 Met 'katalysator' wordt bedoeld: een effectieve SCR-katalysator. Met 'roetfilter' wordt bedoeld: een werkend, gesloten roetfilter.
- 2 Voor Stage V-materieel is een overgangsregeling van kracht. Stage V-materieel van voor 1 januari 2028 is nog tot 1 januari 2033 toegestaan.
- 3 'ZE' staat voor 'Zero emissie'. Uitleg over 'Stage' is te vinden in bijlage 2 van de Routekaart SEB.

Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)

SEB geeft praktische invulling aan de emissie-reductieplicht. Het is een aanpak waarbij bouwprojecten zoveel mogelijk worden uitgevoerd met schoon materieel en efficiënte bouwmethoden. De aanpak gaat verder dan alleen het gebruik van emissiearm of emissieloos materieel. Ook het verminderen van stationair draaien van werktuigen op de bouwplaats, het beperken van het aantal ritten van en naar de bouwplaats en het toepassen van prefab bouwelementen vallen onder SEB.

3 manieren om SEB toe te passen

Emissieloos bouwmaterieel

Emissieloos bouwmaterieel bestaat uit machines die tijdens het gebruik geen stikstof uitstoten. In de praktijk gaat het momenteel vooral om elektrisch aangedreven bouwmachines, zoals graafmachines, shovels en heftrucks.

De ontwikkeling van emissieloos bouwmaterieel gaat snel. Elk jaar zijn er meer machines met grotere vermogens beschikbaar, waardoor steeds meer werkzaamheden emissieloos kunnen worden uitgevoerd.

Modulair bouwen

Modulair bouwen is de meest vergaande vorm van prefab. Hierbij worden complete ruimtes of bouwmodules vooraf in een fabriek geproduceerd en vervolgens op locatie gemonteerd. Doordat een groot deel van de werkzaamheden in de fabriek plaatsvindt, neemt de bouwtijd op locatie aanzienlijk af. Afhankelijk van het project kan de bouwtijd op locatie met ongeveer 20% tot 50% worden verkort. Voor woningbouwprojecten kan een kortere bouwtijd leiden tot een aanzienlijke vermindering van de stikstofuitstoot tijdens de bouwfase.

Modulair bouwen helpt gemeenten ook om sneller in te spelen op de groeiende vraag naar woningen en voorzieningen. Ook verlaagt modulair bouwen de kosten door minder faalkosten, een kortere bouwtijd en efficiënter materiaalgebruik.

Modulaire houtbouw door architectenbureau SeARCH en aannemersbedrijf De Groot Vroomshoop. Bron: SeARCH

Woning van biobased materiaal van Minitopia. Bron: Minitopia

Biobased bouwen

Biobased bouwen is een manier van bouwen met enkel natuurlijk en dus hergroeibaar materiaal. Houtbouw is het bekendste voorbeeld, maar er zijn nog enorm veel andere toepassingen van natuurlijk materiaal in de bouw. Materialen zoals stro, riet, vlas en schapenwol zijn toepasbaar voor isolatie of gevelbekleding.

Door het gebruik van biobased materialen wordt het grootste voordeel behaald ten aanzien van het gewicht. Biobased materialen zijn namelijk vrijwel altijd lichter dan de conventionele materialen voor de bouw, zoals beton, staal en steen. Daardoor is minder zwaar materieel nodig op de bouwplaats en neemt de uitstoot tijdens het transport af. Dit leidt tot minder stikstofemissie tijdens de bouwfase.

Wat kan de gemeente doen?

Om invulling te geven aan de emissiereductieplicht in het Bbl kan uw gemeente:

1 Ambitie in omgevingsvisie opnemen

In de omgevingsvisie kan worden opgenomen dat wordt gestreefd naar bepaalde doelstellingen uit de routekaart. Het bevoegd gezag is daarna gebonden aan dat streven. Als tussenstap kan een thematische beleidsnota bij een omgevingsvisie worden opgesteld.

2 Een beleidsregel opstellen

Er kan een beleidsregel worden opgesteld en gepubliceerd over de uitleg van artikel 7.19a in het Bbl. In de beleidsregel kan worden bepaald welk niveau uit de routekaart dient te worden toegepast.

3 Beleid opnemen in omgevingsprogramma

De gemeente kan in een omgevingsprogramma maatregelen treffen om vastgestelde doelstellingen of ambities te behalen. Het Bbl biedt geen mogelijkheid om maatwerkregels in het omgevingsplan op te nemen.

Opladen van elektrisch materieel bij project in Leiden.
Bron: Sanne Edelijn, www.opwegnaarseb.nl

Financiële ondersteuning: SPUK SEB

De SPUK SEB is een uitkering van het Rijk voor medeoverheden om de overstap naar schoon en emissieloos bouwen te ondersteunen. De regeling vergoedt een deel van de meerkosten voor de inzet van emissieloze bouwmachines, werktuigen, voertuigen en vaartuigen, voor bouwwerkzaamheden zoals onderhoud en aanleg van infrastructuur en woningbouw.

De regeling is alleen beschikbaar voor partners die het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen hebben ondertekend.

Provincie Gelderland

Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 CX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl

Convenant SEB

Het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) is een landelijke afspraak tussen overheden en de bouwsector om de uitstoot van bouw materieel en bouwtransport te verminderen.

Heeft uw gemeente het convenant uiterlijk op 20 augustus 2025 ondertekend? Dan kan zij in 2026 een aanvraag voor de SPUK SEB indienen. De aanvraagperiode voor 2026 loopt van 13 januari tot en met 11 september 2026.

Is het convenant later of nog niet ondertekend? Dan kan uw gemeente, na ondertekening van het convenant, in 2027 wel een aanvraag indienen.

Ondersteuning en meer informatie

Binnen SEB is een landelijk expertteam beschikbaar dat gemeenten kan helpen bij bijvoorbeeld het opstellen van aanbestedingen of het beoordelen van plannen.

www.opwegnaarseb.nl

Wilt u weten hoe SEB kan worden toegepast binnen gemeentelijk beleid, gebiedsontwikkelingen of woningbouwprojecten?

Bekijk de SEB-kennisbank voor handreikingen, praktijkvoorbeelden en hulpmiddelen:

www.seb-kennisbank.nl